

AUGUSTINIANUM

Pestprotocol

**Hoe weinig begrijpen we de weg
van een ander als we enkel
vergelijken met ons eigen pad**

Miriam Maas

PESTPROTOCOL AUGUSTINIANUM

Inhoud

INLEIDING	2
WAT IS PESTEN?	2
DE VISIE VAN SCHOOL	3
DE PREVENTIEVE AANPAK OP SCHOOL	3
DE CURATIEVE AANPAK OP SCHOOL: VIJFSPORENAANPAK	4
HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN	5
VERVOLGSTAPPEN	6
ADVIEZEN AAN ALLE OUDERS	7
MEER INFORMATIE	7

INLEIDING

Met dit pestprotocol willen wij vastleggen wat we onder pesten verstaan, hoe pesten kan worden voorkomen en wat onze aanpak is als er wordt gepest. Het is geschreven voor de leerlingen, ouders en medewerkers van de school. Dit document geeft het beleid van de school weer ten aanzien van pesten. Het voornaamste doel ervan is het voorkomen en bestrijden van pesten door alle betrokkenen duidelijkheid te geven over ieders rol. Daarnaast heeft het een informatieve en verwijzende functie en is het een onderdeel van het Veiligheidsplan waarin ook regelgeving is opgenomen met betrekking tot het omgaan met social media.

Bij het opstellen van dit protocol hebben we gebruik gemaakt van de protocollen van andere scholen voor voortgezet onderwijs. Daarnaast heeft de literatuur over 'de Vijfsporenaanpak' bij onze benadering mede als uitgangspunt gediend; bij pestincidenten zijn verschillende partijen betrokken. Zij dienen ieder hun verantwoordelijkheid te nemen bij het oplossen ervan.

WAT IS PESTEN?

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één persoon probeert of meerdere personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren zijn het digitaal en mobiel pesten (cyberpesten).

Pesten is een ernstig probleem. Hoe langer het duurt, des te ernstiger de gevolgen voor het slachtoffer kunnen zijn; hij kan er zijn hele leven psychische schade van ondervinden.

Voorbeelden van pestgedrag:

- lachen, grapjes maken ten koste van een ander;
- iemand uit de groep stoten;
- iemand onzeker maken;
- iemand belachelijk maken;
- iemand kleineren of pijn doen;
- iemand in het nauw drijven en laten merken dat verweer niet mogelijk is.

Pesten moet worden onderscheiden van kleine plagerijen, die vaak eenmalig of van korte duur zijn.

Echt pestgedrag stopt nooit vanzelf. Als er structureel wordt gepest, mag niemand zich aan zijn verantwoordelijkheid onttrekken; school, klasgenoten, de pester, het slachtoffer, vrienden en ouders hebben hierin ieder een taak. Met name de school kan een belangrijke rol spelen bij het vroegtijdig signaleren van en hulp bieden bij pesten. Ons uitgangspunt hierbij is altijd het herstellen en normaliseren van de onderlinge verhoudingen.

DE VISIE VAN SCHOOL

Het Augustinianum is een kleine school waar personeel en leerlingen elkaar kennen en samenwerken op basis van betrokkenheid en wederzijdse zorg. Het individu wordt gekend, daarnaast is zorg voor en door de groep één van onze belangrijkste waarden.

Ons uitgangspunt is dat iedereen zich mentaal en fysiek veilig moet voelen op school. Wij proberen samen een omgeving te creëren waarin leerlingen, medewerkers en ouders op een prettige manier samenwerken. Dit uit zich in betrokkenheid bij elkaar. Gezamenlijk proberen we zorg te dragen voor een open en veilige werksfeer; in de klas, in de school en op het schoolterrein. In de omgang met elkaar zijn vertrouwen en respect het uitgangspunt. Respect voor elkaar en voor elkaars eigendommen vinden wij een belangrijke waarde. Wij geloven erin dat we samen de verantwoordelijkheid dragen voor een veilig en prettig schoolklimaat, waarin iedereen binnen gestelde regels en normen zichzelf kan zijn.

We spreken hiermee heel duidelijk uit dat we al onze leerlingen een veilig pedagogisch klimaat willen bieden waarin ieder individu zich kan ontwikkelen en waarin we een basis creëren van waaruit optimale schoolprestaties mogelijk zijn.

Er is ruimte voor iedereen om zichzelf te zijn zolang dat betekent dat de afgesproken regels niet worden overtreden of dat persoonlijke grenzen niet worden overschreden.

Pesten betekent een overtreding van die regels en een schending van iemands grenzen en zulk gedrag past niet in een prettig en veilig klimaat voor ons allemaal.

Op onze school wordt pesten niet getolereerd en het wordt altijd aangepakt. Nog belangrijker is dat we proberen het met elkaar te voorkomen.

DE PREVENTIEVE AANPAK OP SCHOOL

Mentorles

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Daarbij komt ook cyberpesten ter sprake. Bij deze bespreking in de klas staat voorop dat leerlingen pestgedrag altijd moeten melden. Een dergelijke melding wordt niet gezien als klikken, maar juist als hulp bieden of vragen. In de lessen wordt gewerkt aan een veilige en positieve sfeer, waarin pesten geen kans mag krijgen.

Om de bewustwording te vergroten gebruikt de mentor in leerjaar één en twee lesprogramma's voor het voortgezet onderwijs die zijn gericht op het vergroten van sociaal-emotionele vaardigheden. Hiermee leren leerlingen door te doen en te ervaren. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rollen van de pester, het slachtoffer en de middengroep benoemd.

Gastles bureau Halt

Jaarlijks geeft een medewerker van bureau Halt een gastles aan de leerlingen van de brugklas over pesten, de gevolgen van pesten en de rol die Halt daarbij speelt. De nadruk ligt tijdens deze les op cyberpesten, een fenomeen dat steeds vaker voorkomt naast het traditionele pesten. Voorlichting hierover vinden wij op school hoogst noodzakelijk. Hierdoor

wordt het bewustzijn van de leerlingen vergroot en leren zij wat de consequenties van pesten kunnen zijn, zowel voor de pester als voor degene die wordt gepest.

Weerbaarheidstraining

Leerlingen die baat hebben bij het vergroten van hun weerbaarheid kunnen buiten school een training volgen die tot doel heeft het zelfvertrouwen te vergroten, de zelfreflectie te verbeteren en communicatieve en sociale vaardigheden te verstevigen. Een leerling leert tijdens deze training eigen keuzes te maken en leert te durven staan voor zijn eigen mening. Een dergelijke training kan worden gevolgd op initiatief van de leerling/ouders, maar ook op advies van de school. School heeft hierbij dikwijls een signalerende functie en kan helpen bij het zoeken naar een geschikte cursus/training.

DE CURATIEVE AANPAK OP SCHOOL: VIJFSPORENAANPAK

Als de preventieve aanpak niet voldoende blijkt en er toch sprake is van pestgedrag, treden wij op. We maken hierbij op school gebruik van 'de Vijfsporenaanpak'. We richten ons op:

Spoor één: het bieden van steun aan de leerling die wordt gepest

- het probleem wordt serieus genomen;
- er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd;
- er wordt overlegd over mogelijke oplossingen;
- er wordt hulp aangeboden door de mentor, de afdelingsleider, de counselor of de schoolmaatschappelijk werker; een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden; het verlangt ernaar om zich prettig en meer zelfverzekerd te voelen; daar kan begeleiding of een (sociale vaardigheids-) training toe bijdragen.

Spoor twee: het bieden van hulp aan de pester, zodat hij zich bewust wordt van zijn ongewenste gedrag

- de pestende leerling wordt geconfronteerd met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor het slachtoffer;
- de pestende leerling wordt geconfronteerd met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor zichzelf;
- er wordt geprobeerd de oorzaken van zijn gedrag boven tafel te krijgen;
- er wordt hulp (desnoods verplicht) aangeboden door de mentor, de afdelingsleider, de counselor of de schoolmaatschappelijk werker.

Spoor drie: het betrekken van de middengroep bij het pesten

- de mentor bespreekt met de klas/met de betrokken groep leerlingen het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin;
- in een klassengesprek benoemen de leerlingen hun eigen aandeel in de situatie en probeert de mentor (indien nodig met hulp van counselor, zorgcoördinator) hun te laten zien hoe zij zich zouden kunnen opstellen om de situatie te verbeteren;
- de leerlingen en mentor overleggen samen over mogelijke manieren van aanpak van het probleem;

- de mentor draagt er zorg voor dat de leerlingen een actieve rol spelen bij het oplossen van het probleem en het voorkomen ervan in de toekomst;
- afspraken worden schriftelijk vastgelegd en eventueel ondertekend door alle leerlingen;
- de mentor volgt het proces en beoordeelt of verbetering optreedt.

Spoor vier: het bieden van steun aan de ouders

- ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen;
- de school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken;
- de school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind;
- de school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Spoor vijf: de algemene verantwoordelijkheid van de school

1. de taak van het personeel

De personeelsleden hebben in de 'Vijfsporenaanpak' in ieder geval een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor om hulp en overleg in gang te zetten.

2. de rol van de counselor

- de counselor ondersteunt, in overleg met de zorgcoördinator, waar nodig mentoren en afdelingsleiders tijdens de verschillende fasen in het proces;
- de counselor biedt, in overleg met de zorgcoördinator, op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste;
- de counselor kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen;
- de counselor biedt, in overleg met de zorgcoördinator, kleinere trainingen aan bij specifieke hulpvragen, zoals het vergroten van assertiviteit, of sociale vaardigheid.

HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

A. de mentor

1. wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor apart met zowel de gepeste leerling als met de pester; vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen;
2. de mentor legt een dossier aan. Hierin legt hij in ieder geval vast wie betrokken is bij het pesten en welke afspraken zijn gemaakt. Ook doet hij kort verslag van de afzonderlijke gesprekken die hij heeft gevoerd met betrokkenen;
3. de mentor neemt contact op met de ouders van de pester en met de ouders van de gepeste leerling en betreft hen bij de oplossing;
4. de mentor bespreekt direct het vervoltraject indien het pesten zich herhaalt;
5. de mentor praat met de klas; dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft;

6. indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de afdelingsleider van de leerling(en); hij overhandigt de afdelingsleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt;
7. indien het probleem escaleert (zie 6) worden de ouders/verzorgers daarvan op de hoogte gesteld en zij worden zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.

B. de afdelingsleider

1. de afdelingsleider kan in onderling overleg de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt;
2. de afdelingsleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste leerling en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.

In het contact met de pester is het doel vierledig, namelijk:

- de pester confronteren met zijn gedrag en met de gevolgen ervan, die vaak groter zijn dan een pester denkt;
- de pester laten nadenken over de wijze waarop hij de door hem aangerichte schade denkt te kunnen herstellen;
- mogelijke achterliggende problematiek/oorzaken van pestgedrag boven tafel krijgen;
- helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.

In het contact met de gepeste leerling wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters;

3. de afdelingsleider adviseert, zo nodig in overleg met de zorgcoördinator, zowel aan de pester als aan de gepeste leerling; hierbij moet worden gedacht aan hulp (al dan niet op vrijwillige basis) door de counselor, of door een andere hulpverlenende instantie;
4. de afdelingsleider stelt eventueel een passende straf vast voor de pester;
5. de afdelingsleider stelt alle betrokken ouders op de hoogte, verzoekt hun met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject;
6. de afdelingsleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders;
7. de afdelingsleider koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

VERVOLGSTAPPEN

A. schorsing

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, of wanneer de aard en mate van het pestgedrag daartoe aanleiding geven, kan de afdelingsleider besluiten een leerling gedurende een dag of langere tijd te schorsen.

B. het pestproject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, of wanneer de aard en mate van het pestgedrag daartoe aanleiding geven, kan de afdelingsleider besluiten een leerling ertoe te verplichten een individueel programma te volgen bij Halt. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het vergroten van het inzicht van de pester in wat hij aanricht bij de gepeste leerling. De ouders worden van dit

project op de hoogte gesteld en melden aan de school of het programma daadwerkelijk wordt gevolgd. De afdelingsleider houdt deze gang van zaken nauwlettend in de gaten.

C. verwijdering van school

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag en wij geen perspectieven tot verandering meer zien, kan en wil de school geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest ons niets anders dan verwijdering. Zo nodig wordt er gezocht naar een andere school.

Bij ernstige zaken doen wij, in het kader van Convenant veilige school, melding bij politie.

Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven.

ADVIEZEN AAN ALLE OUDERS

- neem contact op met de school als er een vermoeden van pesten bestaat;
- neem het probleem van de melding (van pester of slachtoffer) altijd serieus;
- maak het tot een gemeenschappelijk probleem van kind en ouder;
- praat met een kind over oorzaken en gevolgen van pesten;
- geef zelf een goed voorbeeld door geen kleinerende opmerkingen te maken;
- corrigeer je kind als het anderen uitsluit;
- leer je kind sociale vaardigheden;
- leer je kind op een correcte manier voor zichzelf en voor anderen op te komen.

Bij een signalering of een vermoeden van pesten kunt u te allen tijde de vertrouwenspersoon van onze school benaderen (indien gewenst kan dit anoniem). De contactgegevens vindt u in de schoolgids.

MEER INFORMATIE

- informatieve website over 'de Vijfsporenaanpak':
www.schoolveiligheid.nl
- informatieve website over pesten:
www.pestweb.nl
- informatieve website over cyberpesten:
www.mediaenmaatschappij.nl